

518

1

518

Sk. Albo härad
S. Mellby sn
Per Persson
f. i M. 1859

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mansdräkten.

Strumpor och skor.

Strumporna voro alltid vita. Långstrumpor användes endast
De gamla använde lågskor, men annars var det vanligt med långa
stövlar. Somliga räckte ej längre än till halva läggan och
dessa användes om sommaren. Vinterstövlarna gick ända till ~~XX~~
knäna. Om sommaren användes även träskor.

Stövlarna smordes med tran.

Ytterplagg.

Såsom ytterplagg användes kappa. Den gick ner till knäna. Den var till färgen blå eller svart och var gjord av vadmal. Till formen var den lik de nuvarande rockarna.

Om vintern använde man en rock med uppfällbar huva.

Sk. Albo h.
S. Mellby sn
Per Persson
F. i M. 1859

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

Huvudbonaden för män.

Jag kommer ihåg någon gammal, som hade vit stickad mössa med röd tofs i toppen. Man använde annars hattar med breda brätten. Det är åtminstone 60 år sedan de höga hattarna av nuvarande typ kommo i bruk, förut hade man ännu högre och bredare hattar.

Om sommaren användes en "bosshatt" av strå. Den hade brett brätte, som skyddade mot solen. Kostade 25 öre.

På vintern använde man förutom hattarna även mössor med skärm.

Sk. Albo h.
S. Mellby sn
Per Persson
f. i M. 1859

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

518

M A N S D R Ä K T E N

Byxorna.

Man använde knäbyxor av skinn på vintern och av linne på sommaren; av vadmal endast till högtidskläder. Man hade underbyxor s.k. "knaggaböjser" av skinn eller linne. Kortbyxorna kommo ur bruk för omkring 70 år sedan.

Man gagnade mycket långbyxor av vitt linne, men ej av skinn.

Byxorna hade framtill en ~~smal lucka~~ smal lucka. Till kortbyxorna hade man ej någon särskild anordning att hålla

upp dem med. Långbyxor~~na~~ höllos upp med hängslen.

518

Tröjorna.

Tröjorna, som endast gingo till midjan, voro knäppta från halsen ända ner och voro i ryggen försedda med "öron" eller skörtveck. Dessa tröjor kallades för "skörtatröjor" eller "svansatröjor". Efter skörttröjorna kommo långtröjorna, som sågo ut som våra nuvarande rockar.

När det var kallt och man skulle ut och gå eller köra till kyrkan, tog man på en långrock. Den var sydd som långtröjan, men var något större.

Västen.

Vadmalsvästarna voro ofta helt av vadmal. För ungefär 60 år sedan började man med särskilt ryggstycke.

Per Persson
S. Mellby
Albo härad
Skåne.
Född i Mellby år 1859.

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

518

Resegille.

När sparren och takbjälkarna skulle resas kallades vänner till hjälp. Kvinnorna på gården bundo en krona av blommor och grönt och denna sattes upp på mitten av takstolen. När kronan var uppsatt, ~~k~~levo alla upp på taket, hurrade och togo sig ett par supar var. Därefter höll man gille. Någon bestämd maträtt förekom ej.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

518

27

Per Persson
S. Mellby
Albo härad
Skåne.
Född i Mellby år 1859.

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

Höstagille.

När det var inhöstat höllo de större bönderna gille för sitt arbets folk en vardagskväll. Husbondfolket bjöd på mat och kaffe och sedan dansade och lekte man.

Per Persson
S. Mellby
Albo härad
Skåne.
Född i Mellby år 1859.

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

518

Flyttegille.

De som skulle flytta bjödo nabor och vänner, vilka jhälpt dem med
att köra flyttesaker, på mat och kaffe i det nya stället samma kväll
som de kommo dit,

Per Persson
S. Mellby
Albo härad
Skåne.
Född i Mellby år 1859.

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

518

Ostagille.

Man brukade gå med mjölk till personer, som ej hade kor, t. ex. barnmorskan, prästen och klockaren. För präst och klockare pålystes ostagillet i kyrkan. Kvinnorna gingo på föt middagen med sin mjölk-kruka och blevo bjudna på kaffe med bröd.

Sk. Albo h.
S. Mellby sn
Per Persson
f. i M. 1859.

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

518

Tobak.

Här i Mellby odlas ej tobak och har ej förut odlats så vitt jag vet. Det var en man som försökte, men det gick ej bra.

Man använde mest snus, men även mycket rull- och rök-tobak.

Sk. Albo h.
S. Mellby sn
Per Persson
f. i M. 1859

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

Dryck.

Till måltiderna drack man hembrygt öl. Om det var mycket varmt tog man med sig mjölk och dricka ut till arbetsplatsen. Mjölk och dricka blandades - drickablandning. När man hade matsäck med sig medtog man även ett krus mwd öl. Var man läns på öl tog man till vatten.

Maltberedning.

Korn slogs iett träkar och vatten hälldes på, så att det stod över säden. Kornet fick stå i vatten tills det började gro, och det tog i allmänhet fyra dagar i anspråk. Sedan ~~kare~~

tappades vattnet bort, och kornet fick stå en dag och torka i karet. Därefter lades det i "bunkar" på loftet, och där fick det ligga tills det grodde ihop. Under tiden skulle det genomgås och rivas itu med händerna, så att det ej hängde ihop. Efter 5 - 6 dagar var det färdigt.

Maltet kördes så till malttorkan för att torkas ordentligt. Det tillgick påföljande sätt: malten lades på ett slutande brädgolv med små hål i. Under detta fanns det en ugn d. s. k. "gauten", och i denna eldades tills maltet var torrt. Bräderna i brädgolvet voro lösa och lyftes upp, när maltet var torrt, så att det föll ned i det nedre rummet.

Under sommartid bryggde man endast litet i sänder så att det räckte 14 dagar eller så, ty då höll sig ej drickat längre. Om vintern bryggde man en gång i månaden.

Om jularna gjorde man ölet kreftigare än vanligt genom att taga mer malt i. Det första drickat, som blev vid brygden togs för sig och det som blev mot slutet för sig. Man fick ~~KK~~

härigenom tvenne sorters öl - ett kraftigare och ett svagare.

518

Det förra användes vid gillan och dylikt , det senare i vardagslag.

Ölet förvarades i en stor tunna - den s. k. öltunnan.

Enebärsdricka bryggde man ej här i Mellby ej heller s.k. porsöl. Saft kokades ej förr i tiden, det är först nu på senare tid som man börjat safta.

Var det hårt arbete t. ex. om man högg säd eller tröskade bjöds det på en sup till frukost, middag och merafton.

Det fanns förr en krog i Mellby kyrkoby, och då skulle karlarna in för att få sig några supar innan de gingo i mässan, men många kommo aldrig fram till kyrkan.

Kaffet kom i bruk för 60 - 70 år sedan. Ibörjan användes det endast på söndagarna och vid gillan. Te började användas för omkring 40 år sedan, men användes varken då eller nu i någon större utsträckning.

518